

KÚRIA

Bfv.I.1469/2012/12.szám

A Kúria Budapesten, 2013. év május hó 14. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az embercsempészség büntette miatt a terheltek ellen folyamatban volt büntetőügyben a III. rendű terhelt által védője útján előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálván a Vásárosnaményi Városi Bíróság 1.B.52/2010/159. számú ítéletét, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.Bf.203/2011/5. számú ítéletét a III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Vásárosnaményi Városi Bíróság a 2011. január 3-án kihirdetett 1.B.52/2010/159. számú ítéletével a III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett embercsempészség büntetéseben [Btk. 218. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pontja]. Ezért a III. rendű terheltet kettő évi börtönbüntetésre és kettő évi közügyektől eltiltásra ítélte. A bíróság rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

(Az elsőfokú bíróság döntött a felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett további terheltek büntetőjogi felelősségéről is.)

A III. rendű terheltre vonatkozó ítéleti tényállás lényege szerint a terheltek közül az I. és a VIII. rendű 2008-ban került kapcsolatba egymással, az I. rendű terhelt és a VIII. rendű terhelt olyan szervezet tagja, amely úti okmányokkal nem rendelkező afrikai, arab, afgán migránsok útját több államon keresztül

megszervezte annak érdekében, hogy Nyugat Európába juttassák őket. A zöld határon átjuttatott személyek átvétele, és az ország mélységébe szállítása, ennek szervezése az I. rendű terhelt feladata volt, aki ebbe bevonta a III. rendű terhelt mellett a II., IV. és V. rendű terhelteket is. A migránsok átvételéért járó pénzt az I. rendű terhelt vette át, majd hazatérve fizette ki társait. A migránsok érkezéséről a VIII. rendű terhelt értesítését követően a szétosztott feladatok végrehajtása érdekében az I. rendű terhelt tartotta a kapcsolatot, a II. rendű terhelt felvezetője volt míg a II. rendű terhelt a migránsokat szállította. Az I. rendű terhelt a III. rendű terhelteket 2009. július 12-ét megelőzően vont be, az ő feladata is a migránsok szállítása volt.

A tényállás 6., 7., 9. és 10. pontjában rögzítettek szerint a III. rendű terhelt a saját személygépkocsijával vett részt egyrészt a migránsok, másrészt társai közül egyesek szállításában.

E tényállás alapján az elsőfokú bíróság a III. rendű terhelt cselekményét a Btk. 218. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és b) pontja szerint minősülő embercsempészség bűntettének minősítette. A cselekménnyel kapcsolatos jogi indokolásában a bíróság kifejtette, hogy a III. rendű - és további két terhelt társa - esetében a bűnszervezetben elkövetés azért nem állapítható meg, mert csupán az alkalomszerű elkövetés bizonyítható, ugyanakkor az nem, hogy tudomással bírtak arról, hogy olyan csoport működéséhez járulnak hozzá, mely hosszabb időre szerveződött, és öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése a célzata a benne résztvevőknek.

A kétirányú fellebbezések folytán másodfokon eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2011. október 14. napján jogerős 2.Bf.203/2011/5. számú ítéletével a III. rendű terhelt cselekményét társtettesként, folytatólagosan elkövetett embercsempészség bűntettének [Btk. 218. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) és b) pont, (3) bekezdés c) pont] minősítette. Megállapította, hogy a bűncselekményt bűnszervezetben követte el, a kiszabott szabadságvesztést kettő és hat hónapra súlyosította azzal, hogy azt fegyházban kell letölteni és a III. rendű terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.

A másodfokú bíróság határozatának indokolásában tényként állapította meg, hogy - a III. rendű terhelteket érintő - a 6., 7. és 9. tényállási pontokban részletezett cselekmények előkészületi szakban maradtak, amelyek a folytatólagosság törvényi egységébe beolvadnak. Ugyanakkor kitért arra is, hogy a terheltek tisztában voltak azzal, hogy harmadik országból származó személyek Nyugat Európába történő kijuttatásában vesznek részt anyagi haszonszerzés végett, illetve a bűncselekmények elkövetése során a III. rendű terhelt - miként a VI. és VII. rendű terheltek is - rendszeres haszonszerzésre törekedett, ezért az üzletszerű elkövetés is megállapítható. A terheltek tudták, hogy a migráns személyek célba

juttatása csak bűnöző csoportok szervezett együttműködése révén történhet, így a részfeladatokat végző: sétáltató, felvezető és szállító is bűnszervezetben tevékenykedett, a bűnszervezet fogalmi elemeinek megfelelőnek találta a III. rendű terhelt cselekményét is.

A másodfokú bíróság jogerős ítélete ellen a III. rendű terhelt felülvizsgálati eljárásra meghatalmazott védője útján nyújtott be – a tartalmát tekintve a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapított – felülvizsgálati indítványt. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete helytálló, mivel a III. r. terhelt nem volt tagja a bűnszervezetnek. Az eljárás egyetlen adata sem bizonyítja, hogy tudomása volt a bűnszervezet létéről, illetve arról, hogy ötévi vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése a célja az abban résztvevőknek. A III. r. vádlott esetében csak alkalomszerű elkövetési részvétel igazolható. A bűnszervezetben elkövetés törvénysértő megállapítása folytán törvénysértően súlyos büntetés kiszabására és a feltételes szabadság kedvezményéből történő kizárásra került sor.

Ezért indítványozta, hogy a Kúria változtassa meg a jogerős határozatot, a terhelt cselekményét minősítse az első fokú bíróság ítéletével egyezően, és enyhítse a terhelttel szemben kiszabott büntetést.

A Legfőbb Ügyészség Bf.82/2013/I. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy felülvizsgálati indítvány a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységén keresztül támadja az irányadó tényállást, amikor arra hivatkozik, hogy a III. rendű terheltnek nem volt tudomása arról, miszerint a cselekményét bűnszervezet tagjaként követi el. Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy az ún. tudati tények, amelyeket a bíróság ténybeli következtetés útján állapít meg, a tényállás részét képezik. A III. rendű terheltnek lehetősége volt arra, hogy a több, előkészületi szakban maradt cselekmény során társait megismerje, illetve tudomással bírjon arról, hogy az illegális határátlépők eredményes célba juttatása csak bűnöző csoportok szervezett együttműködése révén, akkor történhet meg, ha mindenki összehangoltan végzi a feladatát. Mindezekre figyelemmel az indítvány anyagi jog szabályainak megsértésére vonatkozó részében nem alapos. Ezért indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő az írásbeli indítványával egyezően szólalt fel azzal, hogy az indítványában megjelölt Btk. 218. § (3) bekezdés c) pontja szerinti (üzletszerű) minősítést nem vitatja.

A legfőbb ügyész képviselője az írásbeli nyilatkozatának megfelelő tartalommal szólalt fel a nyilvános ülésen.

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletet az irányadó tényállás alapul vétele mellett egyrészt az indítványban megjelölt okból, másrészt a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában foglalt abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében hivatalból [Be. 423. § (4), (5) bekezdésében írtakra figyelemmel] is felülvizsgálta.

Ennek során a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértést nem észlelt.

A felülvizsgálati indítvány anyagi jogi jogsértésre vonatkozó részében alaptalan, egyéb hivatkozását tekintve a törvényben kizárt.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, felülvizsgálatnak csak a Be. 416. § (1) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati okokból, és a jogerős határozatban megállapított tényállás alapján van helye. Ez azt jelenti, hogy a Kúria az érdemi felülvizsgálat során is a jogerős ítéletben rögzített tényekhez kötve van; kizárólag azok alapul vételével vizsgálhatja azt, hogy valamely ügyben történt-e olyan büntető anyagi jogi jogsértés, amelyet a törvény felülvizsgálati okként határoz meg.

A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok eltérő értékelésére, a jogerős határozatban megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására nem kerülhet sor. A III. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány azon része, amely - a fentiekben idézett törvényi rendelkezést figyelmen kívül hagyva - a bizonyítás anyagának értékelésén keresztül a megállapított tényállást támadja így a törvény által kizárt.

Az irányadó tényállás szerint az I. rendű és további hét terhelt-társa hosszabb időn keresztül szervesen és összehangoltan működött közre abban, hogy a zöldhatáron átlépett migráns személyek az ország belsejébe, illetve más országokba továbbjussanak. Az I. és VIII. rendű terheltek 2008. évben kezdték meg azt a tevékenységet, amelybe az I. rendű terhelt a III. rendű terheltet már 2009. július 12-ét megelőzően bevonta. A III. rendű terhelt ehhez a jól szervezett csoporthoz kapcsolódva fejtette ki - többnyire szállítói - tevékenységét, 2009. augusztus 18-ig összesen négy esetben - az irányadó tényállásban rögzített alkalmakkor, az ott leírt magatartással - működött közre. Feladata az országban helyismerettel nem rendelkező migránsoknak társaival az ország belsejébe juttatása nem más, mint a tiltott (engedély nélküli) határátlépéshez nyújtott segítség. Azokban a tényállásban vázolt esetekben, amikor ez a határrendészet ellenőrzése miatt vagy más okból nem történt meg, a segítő magatartás (a migránsokért indulás, terhelt-társ szállítása) előkészület.

Ebből következően a felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó tényállástól ellentétes a felülvizsgálati indítványban hivatkozott okfejtés, miszerint a III. rendű terheltnak nem volt tudomása arról, hogy magatartásával egy hosszabb időre szervezett csoport tevékenységéhez járul hozzá.

Az elkövetőnek a bűnszervezetben elkövetést átfogó tudattartamára vont következtetés alapját nem a bűnszervezet belső, hanem olyan külső tárgyi jellegű ismérvei jelentik, amelyek a kívülálló számára

is felismerhetőek. Az összehangolt működés pedig tartalmát tekintve nem más, mint a benne cselekvő személyek egymást erősítő hatása, ugyanakkor nem feltétele a bűnszervezetben cselekvők közvetlen kapcsolata, a más cselekvések, illetve a más cselekvők kilétének konkrét ismerete.

A III. rendű terheltnek a tényállásban részletezett magatartásából arra vonható következtetés - miként a másodfokú bíróság határozatában kifejtette - hogy tisztában volt azzal, hogy egy összehangoltan működő csoport az országhatáron illegálisan átsegített migráns személyek továbbjutását segíti, tudata átfogta, hogy bűnszervezet tevékenységi körébe tartozó folyamatba kapcsolódott be, és a szállítással abban vesz részt.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának I. fordulata szerinti felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A Btk. 98. §-ának (1) bekezdése a Btk. Általános Részében - és ennek értelmében minden ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény különös részi tényállásánál figyelembe vehetően - rendelkezik a bűnszervezetben elkövetésről, amelyhez a különös részi büntetési tétel felső határának felemelését kapcsolja. A bűnszervezetben történő elkövetés nem ún. különös részi minősítő körülmény, hanem a büntetés kiszabására vonatkozó általános részi rendelkezés. Ezért a bűnszervezetben elkövetés a cselekmény minősítését nem érinti; a bűnszervezetben elkövetés megállapítása a büntetés kiszabása körében jut jelentőséghez, elválaszthatatlanul kapcsolódik a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéshez.

Következésképpen III. rendű terhelt cselekményének minősítésére, a bűnszervezetben elkövetésnek a megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megfelelően került sor, és a kiszabott büntetés is törvényes.

A Btk. 47. §-a (4) bekezdésének d) pontja szerint nem bocsátható feltételes szabadságra, aki a bűncselekményt bűnszervezetben követte el. E rendelkezés mellőzésére nincs törvényes lehetőség, ezért a feltételes szabadságra bocsátásból kizáró rendelkezés megváltoztatására sem kerülhetett sor.

A Kúria mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a *megtámadott határozatot* a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben

nyújthat be felülvizsgálati indítványt. A Be. 421. § (3) bekezdése rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2013. május 14.

Dr. Csere Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s. k. előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s. k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bíróági tisztviselő
MTné